

audio-vizualului (Dinu Cernescu, Sorana Coroamă-Stanca, Horea Popescu, George Teodorescu și nu în ultimul rând Geo Saizescu cu *Ciuta* de V.I. Popa, și azi de referință!).

„*Exploratori la Polul Visului*” (titlul care constituie o parafrază la afirmația lui Bergman „Filmul, când nu e document, e vis”) include interesante mărturii de creație, cronici, referințe la ciclul „Istoria teatrului

prin spectacol”, la „Integrala Shakespeare”; o listă a Telerecitalurilor, a spectacolelor preluate și înregistrate, precum și cronologia montărilor proprii.

Volumul (al cărui editor coordonator a fost Anda Orban) susține discursul evocator și critic și prin argumentul ilustrațiilor din fototeca Redacției de teatru și din Arhiva Multimedia a TVR (pusă la punct de Mihaela Crețulescu).

Claudia LIPAN

Avem un teatru, ce facem cu el?

Întotdeauna când mă gândesc la monografia mă plictisesc. Mă plictisesc înainte de a mă apropia de ele. Aceeași convingere o aveam și când a apărut monografia Doinei Papp despre Teatrul Nottara. Am fost pusă față-n față cu o carte cu nume frumos – *Viața pe o scândură*. Recunosc, un nume ca acesta m-a tentat să o răsfoiesc; și am citit-o dintr-o suflare... Pentru că, de fapt, Doina Papp nu a scris o monografie. Și-a amintit prin oameni de oameni. Ca și cum, într-o bună zi, s-ar fi întâlnit la aceeași masă Alexandru Paleologu, Ion Dichiseanu, Olga Tudorache, mulți, foarte mulți actori ai Teatrului Nottara și ar fi vorbit despre oameni și epoci. De pildă, despre simțul lui George Vraca, sau despre tatăl Liei Șahighian, despre farmecul lui Cristea Avram, sau harul lui George Constantin; despre ochii mari ai Gildei Marinescu, sau atelierul de la mansardă al fotografului Nicu Șvaico; despre tristețile lui Dan Micu, sau insomniile lui Alexandru Dabija... Despre mulți dintre cei pe care îi putem privi în fotografiile minunate ale acestei cărți (unele, probabil, ieșite, poate, chiar din mâna lui Nicu Șvaico!). Istoria unui teatru și a unor oameni care au știut să își poarte mai departe povestea. O poveste ce lipsește multor teatre, care nu mai apucă să fie tălmăcită de cei ce le

trec zilnic poarta. Doina Papp a strâns mărturiile unei valoroase arhive și a aprins câte un reflector deasupra pieselor care, începând cu anii '40, au umplut cu mult har artistic scena ce astăzi poartă numele unuia dintre cei mai mari actori români. La început a fost Teatrul Armatei. Și câți dramaturgi nu și-au legat destinul de acest nume! Câți nu au stat zile întregi lângă actori, regizori, scenografi, tehnicieni, pentru a scoate la rampă în fața unui public dornic de spectacole, câte o premieră? Au trecut anii când spiritul aristocrat al lui Horia Lovinescu propunea o dramaturgie abstractă; au trecut anii când Valeriu Moiescu se întâlnea din când în când cu profesorul său, Sebastian; au trecut și anii când se desfășura pe scenă viața Sarei Bernhardt. Au trecut anii... Dar au venit „vicleniile” inconfundabile ale lui Horațiu Mălăele, jocul de-a răsă-plânsu al lui Ștefan Iordache, musicalurile în rândul cărora se angaja regizorul Gelu Colceag și câte altele... O pagină nu ține locul unei vieți pe scândură; și nici a unei mărturii cu nume frumos. Este meritul Doinei Papp de a redeschide întrebarea din titlu, de care se leagă destinul oricărui act artistic, de a toarce cu multă căldură firul timpului și de a ne învăța verbul aducerii aminte – cumplit de necesar gramaticii teatrale!